

Kooliaedadel on tähtis kasvatuslik ja õpetuslik ülesanne.

Kõigile Viljandi Rajooni maakoolidele on rajatud 1951. ja 1952.a. eraldatud nõuetekohase suurusega maaaladele kooliaedad ja ka linnakoolidel on õppe- katseaiad, kuid väiksematel võimaluste piirides väiksematel maaaladel. Kõik koolid on komplekteeritud võimaliste kooliaiajuhatajatega. Selle tulemusena on ka 7-a. ja keskkoolid viinud lõpule kooliaia rajamise ning asunud kooliaia põhiülesande täitmisele: anda õpilastele praktilisi teadmisi ja oskusi põllumajanduslikuks tööks, kasvatada armastust põllumajandusliku tootmise vastu.

Ül sande täitmise eesrindlaste seas on maakoolidest: Puiatu, Uusna, Holstre ja Õisu 7-a. kool ning linnakoolidest Viljandi I, Viljandi II ja Mustla keskkool.

Milles seisab nende edu põhjus? Elukõige selles, et nende koolide bioloogiaõpetajad suure huvi järjekindluse ja põhjalikkusega hoolitsevad enda ideelis-poliitilise ja erialalise kvalifikatsiooni tõstmise eest, peavad tihedat kontakti põllumajanduse eesrindlastega ja tõmbavad kooliaia tööle kaasa kogu kooli kollektiivi eesotsas noorte naturalistide ja pioneeriorganisatsiooniga.

Viljandi II Keskkooli õpetaja V. Sasi ja Puiatu 7-a. kooli õpetaja E. Speek võtsid möödunud aastal osa ekskursioonist Mitsurinskisse kust üksnes ei toodud kaasa palju uusi teadmisi ja kasulikke oskusi, vaid ka mitmesuguseid huvitavaid väärisoskusi, seemneid jne. Seda materjali hakkasid kasvatama noored mitsuurinlased. Viljandi II Keskkoolis vääristati Mitsurini kaastöölise sm. Tihhonovalet saadud pihlakaoksi kohalikule alusele, kus need ka kasvama hakkasid.

Paljude rajooni kooliaia juhatajad on muutunud eesrindlikeks NIKP XIX kongressi otsuste ellurakendamiseks. Kooliaedadesse istutati täiendavalt k.a. kevadel üle 300 viljapu. Üksnes Holstre 7-a. kooliaias kasvab praegu 100 noort viljapuud. Kõigis kooliaedades kasutati turba kõdumulda toitekuubikuid istikute ettevalmistamiseks mitte ainult oma kooliaia tarbeks, vaid ka kolhoosile. Õisu 7-a kool

andis kohalikule Võidu kolhoosile 9000 toitekuubikus ettekasvatatud varajase kapsa istikut ja Puiatu 7-a kool varustas Kalinini kolhoosi 14.000 kapsaistikuga. Õisu 7-a kool tutvustas Viljandi kolhoositurul ligi 1000 kg. varajast kapsast ja müüs kohal lastesuve sanatooriumile marju ja mitmesuguseid aiasaadusi. Saadud rahaga tarastatakse kooliaed ja laiendatakse ning täiendatakse elavnurka.

Lisaks kohapealsele turustamisvõimalustele müüs Puiatu 7-a kool oma kooliaia marjad Tallinna turul. Kooliaia tulust on Puiatu tarastanud kooliaia, ehitanud veebasseini ja ehitab veel kasvuhuone. Kasvuhuone ehitavad ka Mustla Kesk-kool ja Viljandi I Keskkool.

Kooliaias teostatavad katsed on fikseeritud kooliaia tootmisplaanis ja vaatlusvihikute juhendites iga katse kohta eraldi. Katsete ja vaatluste sooritamise käik on õpilastele selge juba talvise õppetöökäigus, kuid kevadel enne koolivaheaega korratakse seda veel ja kinnistatakse iga katse võiy vaatluse läbiviijaks 2 - 3 liikmeline brigaad. Sellega tõstetakse õpilaste isiklikku vastutustunnet ja suurendatakse huvi töö vastu.

Enkki kevadel pandi välja kooliaia töö graafikud, siiski paljudes koolides klassijuhatajad ja direktori asetäitjad tuletasid õpilastele enne tema kooliaiatöö päeva veel meelde vajalikku tähtpäeva.

Koolides, kus töö organiseerimine on kogu kooli kollektiivi asi, nendes koolides teostasid õpilased suvel kõik neile usaldatud ülesanded ja kooliaed oli kogu suve puhas ning korras.

Pärsti 7-a koolis aga umbrohtus kooliaed suve jooksul, seal ei teostata vaatlusi ega katseid, kuna bioloogiaõpetaja viibis Tallinna Pedagoogilises Instituudis kaugõppes ja vastavalt kooliaia kodukorrale klassijuhatajaid ega valveõpetajaid juhtima õpilaste töid kooliaias.

Ka Uusna ja Holstre 7-a kooli bioloogiaõpetajad viibisid kaugõppes, kuid õpilased siiski teostasid vaatlusi ning katseid ja hoidsid kooliaia puhta, sest koolijuhtkond on neile koolides teinud kooliaia kogu koolikollektiivi huvi ja hoole objektiks,

Peale taimekasvatuse tegelevad koolid ka mõnede zootehniliste aladega. Viljandi I ja II keskkoolil.

j.t. on küülikud. Viljandi II Keskkooli bioloogiaõpetaja V.Sasi on ehitanud, kasutades erilist kirjandust ja rakendades isiklikke kogemusi, otstarbekohased küülikute puurid. Uusna ja Õisu 7-a koolides arendatakse mesindust. Paljud maakoolide õpilased pioneeride organiseerimisel on enda hoole alla võtnud kolhoosi noorloomi või hakanud suveperioodil kolhoosi karjusteks. Nii jõudab Puiatu 7-a kooli õpilane A.Vaher vasikaid, kuid pioneer N.Petrova, kes käis ka Moskvast Üleliidulisel Põllumajandusnäitusel, on järjekindel töötaja kolhoosis.

Mitte ainult osavõtt kolhoositootmistööst ei näita õpilaste huvi põllumajanduse vastu, vaid ka koolide lõpetajate edasiõppima minek tehnikumidesse ja Eesti Põllumajanduse Akadeemiasse. Uusna 7-a kooli lõpetajaist 1 õpilane, Õisu 7-a kooli lõpetajaist 3 õpilast asusid edasi õppima üldhariduslikku keskkooli, teised aga peamiselt Õisu Piimanduse, Vana-Võidu loomakasvatuse, Olustvere Põllumajanduse j.t. erialalistesse tehnikumidesse. Mustla Keskkooli 9 lõpetajast siirdus 2 edasi õppima Eesti Põllumajandus Akadeemiasse.

Hästi korraldatud kooliaeda külastavad ka lapsevanemad ja kohalikud kolhoosnikud, kes meeleldi abistavad kooliaia raskemate tööde teostamisel hobu- ja inimtööjõuga, mis omakorda süvendab ka head kontakti kooli ja kodu vahel ning aitab kooli distsipliini paranemisele, nagu seda võib kogeda Uusna, Puiatu, Õisu j.t. koolide kogemustest.

Oma töö tulemustega esinevad kooliaiad rajooni põllumajanduse näitusel oktoobrikuu lõpul.

Selleks käib juba kiire ettevalmistus. On valmistatud herbariume ja kollektsioone põllukultuuridest ja heintaimedest, tehakse makette näidist külvikordadest ja koolitöö esimestest päevadest alates algab katsetest ja vaatlustest kokkuvõtete tegemine ning nende vormistamine tabeliteks ja skeemideks, mida kasutatakse kooli õppetundide näitlikustamisel või antakse kolhoosile agro- ja zootehniliste õppuste läbiviimiseks. Siin on bioloogiaõpetaja peamiseks abistajaiks pioneerid ja noored naturalistid.

Saavutuste kõrval on aga Viljandi rajooni kooliaedade töös ka veel puudusi. Ei ole saavutatud kõigi õpilaste osavõtt kooliaia tööst ja koolid pole teostanud katseid kolhoosipõldudel. See kõneleb veel vähesest kontaktist kooli ja kolhoosi juhtkonna

vahel. Kool pole küllalt selgitanud kolhoosi esimeestele ja lastevanemaile kooliaia töö kui kasvatusvahendi tähtsust eriti kolhoosidele. Kolhoosid ei ole ka koolidele selgepiiriliselt püstitanud ülesandeid katsete teostamiseks kolhoosipõldudel.

Kolhooside agronoomide abi kooliaedade juhatajatele on juhuslik, mistõttu pole igas koolis osatud õigesti rakendada mõningaid agrotehnilisi võtteid. Nende puuduste kõrvaldamiseks on vaja mõlemapoolset initsiatiivi.

1 IX 1954. a.

O. Vinnat